

Dr. Mehmet BAYDEMİR

**TÜRKİYE’NİN LATİN AMERİKA VE
KARAYİPLER KAMU DİPLOMASİSİ**

FİLİZ KİTABEVİ

İSTANBUL

2025

Şubat 2025

ISBN: 978-625-5957-31-3

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılmaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Türkiye, 2005 Afrika Açılımı'ndan bir yıl sonra, 2006 yılında, Latin Amerika ve Karayipler (LAK) bölgesine yönelik bir açılım stratejisi daha geliştirmiştir. Afrika'dakine benzer bir şekilde LAK'ta elçilik sayısını artıran Türkiye, insani yardım, değişim diplomasisi gibi başlıklarda Afrika'ya kıyasla çok daha düşük seviyede etkileşim sağlamıştır. Bununla birlikte Türkiye, özellikle bölgedeki darbe girişimlerinde mevcut yönetimlerin yanında durarak demokrasi savunusu yapmıştır. THY, TİKA, YEE ve Maarif Vakfı gibi yapılarla bölgede etkinliğini artırma çabasında olan Ankara'nın bölgeye yönelik derinlik içeren bir strateji geliştirmesi gerekmektedir. Özellikle de LAK ülkesinden daha fazla sayıda öğrencinin Türkiye'de eğitim alması ilişkilerin istenilen boyuta çekilmesini kolaylaştıracaktır. Türkiye'nin LAK'a yönelik kamu diplomasisi faaliyetlerinin değerlendirildiği çalışmanın EK kısmında Türkiye-LAK ilişkilerinin geniş bir kronolojisi ile Türkiye'deki LAK kitaplığı yer almaktadır. Türkiye'nin Sahra Altı Afrika Kamu Diplomasisi adlı kitabın Latin Amerika ve Karayipler bölgesine uyarlaması olan çalışma, akademik çalışmalara mütevazı bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Mehmet BAYDEMİR

05/02/2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER.....	V
TABLO LİSTESİ.....	VII
KISALTMALAR	IX
GİRİŞ	1
DİNLEME: KARŞILIKLI BÜYÜKELÇİLİKLERİN AÇILMASI VE LAK ZİRVELERİ	19
LAK ÜLKELERİYLE ORTAK SAVUNUCULUK: DEMOKRASİYE VURGU.....	25
KÜLTÜREL DİPLOMASİ: KITAYA KÜLTÜREL YÖNELİM.....	33
TÜRKİYE’NİN DEĞİŞİM DİPLOMASİSİ: KÜLTÜREL VE EĞİTİMSEL BİR ARAÇ	49
ULUSLARARASI YAYINCILIK: ÇOK DİLLİ YAYINCILIK	55
TÜRKİYE’NİN LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER’DEKİ ETKİSİ: İNSANİ (YARDIM) DİPLOMASİSİ	59
SONUÇ	73
KAYNAKÇA	77
EKLER	97
EK 1: TÜRKİYE-LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KRONOLOJİSİ	97
EK 2: LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER KİTAPLIĞI	147

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Cull'ın Kamu Diplomasisinde Zaman/Bilgi Akışı/Altyapı Sınıflandırması ...	6
Tablo 2: Yıllara Göre Türkiye'nin LAK Ülkeleriyle Ticaret Hacmi (Bin ABD Doları)	18
Tablo 3: Türkiye'nin Karşılıklı Büyükelçilik Açtığı LAK Ülkeleri	21
Tablo 4: LAK Ülkelerinden Türkiye'ye Devlet Başkanlığı Düzeyinde Yapılan Ziyaretler	31
Tablo 5: LAK Ülkelerinden Türkiye'ye Bakanlık, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ve Meclis Başkanlığı Düzeyinde Yapılan Ziyaretler	32
Tablo 6: LAK Ülkelerinden Türkiye'ye Turizm Amaçlı Yapılan Ziyaretler	41
Tablo 7: Türkiye'ye En Çok Ziyaretçi Gönderen LAK Ülkeleri	41
Tablo 8: LAK Ülkelerinden Türkiye'ye Uluslararası Öğrenci Akışı	51
Tablo 9: Türkiye'nin LAK Ülkelerine Kalkınma Yardımları (Milyon Dolar)	62

KISALTMALAR

AA	: Anadolu Ajansı
AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ACS	: Karayip Devletleri Birliği
AK Parti	: Adalet ve Kalkınma Partisi
AMEXCID	: Meksika Kalkınma İşbirliği Ajansı
APC	: Kolombiya Cumhurbaşkanlığı İşbirliği Ajansı
ART	: Kolombiya Cumhuriyeti Başkanlığı Bölgesel Yenileşim Ajansı
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BM	: Birleşmiş Milletler
BMGK	: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi
BTK	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
CAAID	: Kolombiya Cumhuriyeti Ulusal Ordu Kalkınma Birimi
CARI	: Arjantin Uluslararası İlişkiler Konseyi
CARICOM	: Karayip Topluluđu
CESNAV	: Meksika Deniz Kuvvetleri Yüksek Deniz Araştırmaları Merkezi
CIOG	: Guyana Merkezi İslam Örgütü
CPLP	: Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluđu
COPA	: Amerikalılar Parlamenter Konfederasyonu
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı

ECLAC	: BM Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu
ESCO	: El Salvador Uluslararası İşbirliği Ajansı
FOPREL	: Orta Amerika ve Karayipler Havzası Parlamento Başkan- ları Forumu
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
ICRT	: Küba Devlet Televizyonu
INPI	: Meksika Yerli Halklar Ulusal Enstitüsü
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İİT	: İslam İş Birliği Teşkilatı
JCAS	: Chihuahua Eyaleti Su ve Sanitasyon Merkez Kurulu
KDK	: Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
LAMER	: Ankara Üniversitesi Latin Amerika Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi
LAK	: Latin Amerika ve Karayipler
MAP	: Misafir Askeri Personel
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEP	: Muhabir Eğitim Programı
MERCOSUR	: Güney Amerika Ortak Pazarı
MINUSTAH	: BM Haiti İstikrar Misyonu
NATO	: Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
OAS	: Amerikan Devletleri Örgütü
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
OECS	: Doğu Karayip Devletleri Örgütü
PARLACEN	: Orta Amerika Parlamentosu
ParlAmerica	: Amerikalılar için Parlamenterler
PARLASUR	: MERCOSUR Parlamentosu
PARLATINO	: Latin Amerika Parlamentosu
SAA	: Sahra Altı Afrika

SICA	: Türkiye-Orta Amerika Entegrasyon Sistemi
SIHA	: Silahlı İnsansız Hava Araçları
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
STA	: Serbest Ticaret Anlaşması
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TMMM	: Türkiye Terörizmle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi
THY	: Türk Hava Yolları
TİKA	: Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TMV	: Türkiye Maarif Vakfı
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
UNC	: Kolombiya Ulusal Üniversitesi
UNMSM	: Universidad Nacional Mayor de San Marcos
YEE	: Yunus Emre Enstitüsü